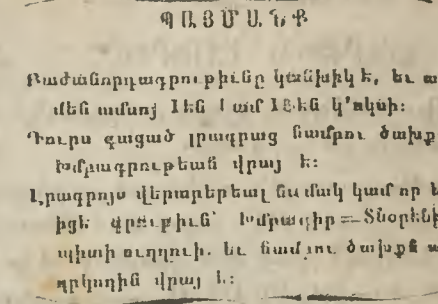

Տնօրնորդեան ընտրողական իրաւունքն ընդարձակելու խնդրոյն վրայ կառավարութեան երկրորդ ընթերցման առթիւ տտացած մեծագոյն մասը խիստ սակաւած թիւիւ ըլլալուն պատճառս քանի մը լրացիւններ կը կարծեսին թէ պաշտօնեայք հարժարանքն պիտի ամալ բացայայտ կարծիքն անհէնն ելաւ, և միայն Անդրկոյ երեսփոխանական գրութեան վերանորոգման առաջարկութիւնը ամրոքաւորելու համար՝ Արեւտոյնի երկրորդ առաջարկութիւնն ալ ներկայացուց խորհրդարանին երեսփոխանական վիճակներուն բաշխանը վրայ ։ Իսկ Սօվետայի և Իլլանտոյի երեսփոխանական գլաւթեանց վերանորոգման համար ըլլալիք առաջարկութիւնն ալ քիւ օրէն խորհրդարանին պիտի ներկայացուի ։ Հիմա մէկ պատճառ չմտալ ըսելու թէ կառավարութիւնը թերի և անկատար առաջարկութիւն մը կընէ ։ բայց նոյրիք թէ թաղմունքն ու աղատական պահպանողականք ի՞նչ ընթացք պիտի բռնեն ։ Անդրկոյ մէջ հասարակից կարծիքն արդէն այն խորոյց միջոց բաւական արկ ընցաւ, ուստի թէ ներկայ դրաստեւից առաջարկութիւնը վերջական կերպով խորհրդարանին մէջ ընդունուի, պաշտօնեայք կառավարութիւնը պահպանողական միակէն ձեռքը թողալը հարժարանքն բացայայտ կարծիքը ոչ ։ Ժողովրդական գլաւմորդ մեքեր դարձեալ լիպորնիկը կը թախանձեն ընտրողական իրաւունքն ընդարձակելու, զոր իրենք ալ կառաքէս

բութեան զլուխն եղած տտեննին յան.
ձին առած էին հատարել :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պատեք Տօրի Լէօթը լաղերին մէջ
հեռեւեալը կը կարդանք :

«Պարտաադէն տանուած լուրերը
կը ծանուցանեն թէ բոլոր սահմանա-
գրութիւններուն զրոյ մեծ փութով կէ-
կանուի։ Արեւի թէ Պարտաադընը
կը կարծեն թէ Ղրկեղեան խնդիրը դար-
ձնալ պիտի ծագի և կ'ստան որոշ վիճ-
կը յայտնեն եղբ' որ անկից օգուտ քա-
ղելու առիթը ձեռքէ չխախտցնեն։ Սահ-
մանադրութիւն վրայ Ալեքս-Վասիլքի կող-
մը պատմէ մը կը կանգնուի 8 փա-
տար տարածուի խումբ։ Ար արդեն թէ
Պարտադըն լրտեսներ կը պարտան ենր
Պարտաադի մէջ և նոր գինու որու-
թիւններն ալ մասամբ իւրից տանց դու-
ծնէ։ Իշգրտւեալ քանի մը տարի յա-
ռաջ կ'ստան թէ Պարիսպայտի միաց-
Նոնի սյա կողմէն Աւարիոյ վրայ յար-
ձակելու է 7

Ալեկնայէն հետեւեալը կը գրեն
անգղիական թայմզ_ըազրին :

« Մերվիղը ծերակուտի ժողովին նախադաս Պ. Մարկոսյի՛ն հոս հասաւ Փարիզ և խնարա երթալու համար » Գ. Մարկոսյի՛ն իր վեհապետին (Մէր-վիղ Միքայէլ իշխանին) հրահանգներու առած է զպէտէ ին փորձ փորձէ՛ր զպղծիկ և Նիգղիդի կառավարութիւններն հաւմողելու որ միշտմտն իրեն և Ս. Սուլ-թանին մէջ Գ. Միքայէլ իշխանը կը փախալքի որ Բ. Գուռն իր պահապան զօրքն եւ քաջէ Ֆէթհ-Խալափ (Բըլա-վառ), Սէմէնարի և Շապաղ բաւած ամրոցներէն ։ բայց օսմաննան կառավարութիւնը կը մերժէ զայս ։ « Ինչո՞քի գի օսմաննան հպատակները շողեռաւնելու երթեալք թիւն մը հաստաւ տելու վրայ և Դանուր և Սալ գետերուն վրայ » ։ Դանուրը կը տեսնուին նաև թէ անհանդարտ Գարստողլինէր Տաճիպ հետ խաղաղութիւնը պիտու գլխովին ։ Ապամիդ կառավարիւ խմայիլ լի փառան պէտք արտադատութիւնները կը տեսնէ Գարստողլեցու աղբու ընդունելութիւն մ'ընելու համար ։ Գարդիս ըննիլ մը կը զըրկէ Գուրբէշ ։ բայց չտեսի թէ երբէք անհաւուր դեպքանաժողով մը պիտի ըլլայ հնա ։ »

Ուրիշ լրագիրներ ալ կը ծանու-
ցանէն թէ Գլխարկնով փախլիս դե-
պմամաժողովն պիտի առաջարկէ որ Սէր-
վիոյ խնդրոյն ալ ուշադրութիւն ընէ
Ինչպէս յայտնի է, 1863ին Գլխարկը
բերքերէն Օսմանեան կառավարիւ-
նը քաղաքը ու միակոնձեւուն պտուղաւառ,
եւ Երուսաղիմ տէրութեանց որոշմամբ
յիշեալ բերքերէն երկուքը քաղու-
ցան եւ երեքը մնացին, եւ Սէրվիոյ տա-
ձիկ բնակիչները դուրս ենելով Սէր-
վիանէն կառավարութիւնն անոնց ան-
կողմէր ստացուածոց փոխարէնը վճարե-
լանձն առաւ։ Սակայն կերելի որ այս
էտերը վստաբերիչ չեան։ Սիբուլէլիշ-
տանը կը խնդրէ որ Սէրվիոյ մէջ մնա-
լած օսմանեան բերքերեւալ քաղուին։
Սայլմբ թէ Եւրոպական տէրութիւն
բնիկ ի՛նչ ընդունելութիւն պիտի ընեն
որ խնդրոյն։

ԱԶԳԱՅԻՆ

4 U. U. U. R. U. y U. 3 1 R 2

५

Քեղեցիկ է բարևս դործել հասարակաց ,
այլ եւ բարւոք խօսիչ ոչինչ անուերիս

ՍԱԼԱՄԱՏԻՆ .

Դարձնեայ պատմութեան մէջ զկայ
ողջ մը՝ որ մեծութեամբ, քաջադուր
ութեամբ և աշխարհակալութեամբ
սրեկայ Հռոմայեցոյ հասարակ
այս իշխանացեալ ժողովուրդին իր մե-
ծութիւնը ոչ այնչափ լիբոս զօրու-
թեամբ ստացաւ, քան թէ այն արթնու-
թեամբ որով ամենայն քաջաբացի հասա-
րակաց բարւոյն վաղ կը հանէր, և այն
հեռուելութեամբ որով զայն կը պաշա-
տանէր(1)։ Իսկայ երբ այս վիճակը փոխ-
ւելով, բանախն իր ուզած զօրապետը
այսր կը հրաժարանէր, և երբ ժողո-
ւորդեան բարձն ազգականելով ոչ ևս
ստարակաբ քոյր ոչն եւանդելով իր վառ-

(1) Ռեդիւկլիք բառը որ հասարակա-
տեւութիւն կը նշանակէ , հոռոմիցիք
հասարակաց իր » կամ « հասարակաց
ործ » (լա . Ռեդուպլիտէ) ըսելու տեղ կը
որոժաճէին :

ուէր, այն ատենէն սկսաւ հռովեալանս
պետութեան վաթիարուսր:

Մեր նախնիքայն յօգուածին մէջ տեսանք որ մեր ազգին ալ ետ մնալուն դիմադրող պատաճան անապարտելով թիւ տըր, կամ թէ՛ Ներսիս ի ըսել՝ Չախապէրի գերեթիւնն եղած է, և հաստատելիք որ ընկերութեան բարիքն ելլէ՛ք չիմարտ անհափտ անօգուտ ըլլալը։ Այդ հանրութեան շահերուն բռնաւորը՝ Հասարակաց Իր ո՛րանտեսներն որ հանրութեան ամեն անդամից խնամելիք ու հոգածութեամբ կը սնանկ և վարակէ՛ն. և ահա այս է զոր կը փութն թանք բացատրել։

Րնկերութիւնն իր հաւաքական շահերն անձամբ չկրնար պաշտպանել, այլ հաւաքաբութիւն մը կ'ունենայ որ անոնց կը նայի։ Կառավարութիւնն այլեւայլ տեղեր կ'անապահ և՛ելք կ'առնէ, որոց ամենէն կատարելն, ըստ Մօնթեղերէոյի, այն է որ ք թիւ ծախուք իր նպատակին կերթայ, և մարդիկ այնպիսի եղանակաւ մը կը կառավարել որ ամենէն աւելի յարմարի անոնց մասնանց։ Եթաւութեանց։ Մասնաւորապէս մեր ազգին վայր խտրելի, իր որոք քաղաքական շահերուն խնամքն ուղահապանն է կայսերական կառավարութիւնը, սակայն իր ներքին ընտանեկան ազգային շահերն իր ձեռքն են, որոց վրայ հսկերէ համար Տաճարատանի ու իշխ հպատակ հասարակութեանց պէս կըսէ մասնաւոր վարչութիւն մ'ունի։

Բայց որպես զին հռոմայաբու թիւրք
հանրութեան շահէրը կարենայ անվնաս
զաշտպանել, օրինակ պէտք ունի, ուս-
ի չ'այոց ազգի ալ որ ի, վարչութեան
կողմէն ետ թիւն ստորին է, զայն կանոն
որոշորելու ձեռք գործու. քանի մը տա-
լի յառաջ, թերեւս ամանք լսեն թէ
այս գործին ձեռք գործողն Ազգէ էր,
յիլ քանի մը, բաղադրուտ անձինք,
պէտք ազգին մէջ Սահմանադրութեան
կողմէն պիտի տարածեցին և վերջապէս
և գրուի հանել տուն, Ստամբուլ մ'է
այս Սահմանադրութիւնն ուրիշ լա-
ւէ ճառագեայ, բայց եթէ բարեկարգու-
թեան անհրաժեշտ հարկէ մը, Անգլի-
ոյն նկարագրին ընել չենք որպէս, բայց
այն լաւ ճանաչողներն անմիջապէս կր-
ան տեսնել թէ որպէս պէտք եղած
բազմաբանութիւն, Անգլիա ըլլաք, բայց
այն ինքնութեան անուրիշ միայն փոխուած
է, և այս ալ միայն մէկ երկու տեղեր.
Եւ չ'ար տախալին մի և նոյն է, և զա-
տուայ մէջ շատ տեղեր կը թաքաւու-
նէ. Սահայն այս հին գրութիւնն իր
զոյս գեղեցիկութեամբ անխափ տեսնել
ած է, որ կրնանք ընել թէ ոչ ոք զայն
որ պաշտպանէ՝ բայց ի քանի մը աղէտ
բան չ'առիցող ռաւիկներէ և շահա-
լի անձներէ, որք հազու թէ կը հա-
նարածանի հնոյն կուսակցի երեւի, և
այս ալ՝ նորին թերութիւնները պատ-
մաւ բռնելով:

Ինչպէ՞ս կրնայ յառաջգլխմա թեան
աղճացող հոյ մ'այնպիսի գրութիւն
մագշտանել, որ ամեն թարեկազու-
նեանց ժխտումն է ինչպէ՞ս կրնայ հայն-
ուանց ինք իրեն քննախնդր՝ եւ մնալ,
ունենալ ամեն աղբիւր յառաջ իրերթան
ինչպէ՞ս կարելի է յառաջգլխմա թեան
եւ առանց թարեկաբո վարչութեան,
բոլոր որ դորձիլքը վատ է, անհար է որ
րուեստաւորին ձեռագործը կատար-
ւոր լրլրայ, Եւրոմասպէս ակեր որ կատա-
րւոր թեան սկզբունքն աղակտանալ
լրլրայ, ամենին ընկիր օրէնքներն ալ կը
ստթարին եւ պետութեան դէմ՝ կը
տանան(1)։ Իսկ իւր սկզբունքն ողջամիտ
լրլրայ վատ օրէնքներն ալ լաւերու ար-
եւելքը կունենան։ ամեն բան սխեմաց
էն ի կոխուած է 9, Ուստի թիւն է կու-
նեն որ ազրային շահնրը բարձի թղիլ
լան է որ քան զօր ազն յառաջ եր-
այ, պէտք է որ նախ քան զամենայն
է սկզբանց վրայ հիմնեալ, կայուն,
զուռ է համամիտ վարչութիւն մ'ո՞ւ-
նանք, որպէս զի գործադիր իշխա-
ւութեան պաշտօնը փորձէ։

Մահմանադրութեան սխալութիւնն այս
տախ վայր էր որ գործադիր իշխանու-
թեան պաշտօնը լաւ որոշած էր,
իրեն նախընթաց եղող դրութեան
տւած էր, որոց համեմատու էնապէ-
սն ընդ հանր ժողով մը կը գումարե-
ւ 20 տկան անդամներէ բաղկացեալ
կու ժողով կանուանէին Պեւրադայն և
փոխական ժողով անուամբ, որք առանց
տեսախնայաւորութեան պատճան կը
քննէին: Սոյալայն ազգային իշխանութեան
քննութեանական ժողով մը հաստատ-
ելէ ետեւ, Մահմանադրութեան իշխն՝ փո-

(1) Մօնի՛կ է՛ք քի՛տօ . Ոչի՛ օրինադ :

իմանակ անորանով՝ իմական համարառու-
թեան ներքև սեզո՞ւ, պնդակազմ՞ և պա-
տասկանատու անգլաճններէ բարդացեալ
վարչութիւն մը հաստատելու, անպա-
տասկանատու անգլաճններէ բարդացեալ
պլլ և պլլ շարքովներ ու խորհուրդներ
հաստատած էր, որք դործելու աստն
միշտ մէջ մէկու հանդիպելով, շիփթ-
եալ մեքենայներու պէս իրարու ընթի-
ցիկ արգելք ըլլալին, Այսպիսի դրու-
թիւն մը ի՞նչ գործ էր, դէպքը պիտի
բերէր, ասիա՞ իր բնութեանմէն անդոր-
ծութեան դատաւարաւած էր։ Ուս-
տի ասիկց յառաջ եկած շիփթութիւն
ներ, հրաժարականները և անտեսակա-
նութիւնը պէտք չէ որ զարկանք պատ-
ճառ են մեզ ։

Բայց համոզուած ըլլալով ինէ օրինակաց մէջ վտարօրէն թիւնները փորձառութեամբ և համեմատորապէս ընել պէտք է, և այս առ ժամանակի կը կարօտեմ, սահմանադրական փորձութեան իջել և լռաց ալիքը կը զննելը, և ասանց պոյն մէկէն ինէ զպոյնքնընելը՝ կը փախալքելը որ Սահմանադրութեան վերաբերելով թեամբ դարպեան մատուցուի անոր Գործադրչոյն ինչպէս եկան յոյտնիէ, և տւելոյք կը համարվիլ գոյնացը քննադատուէ ։ Մեր միակ փախալքն այն է չիմա, որ ազգը գործնական և կտրուկ փորձութիւն մ'ունենալ որով հասարակաց իրն, ազգային շահերը արժանապէս կարողանալուն ։

Վերադառնալով յանձնաժողովը գոհացուցել կերպով տիրախի լուծել այս խնդիրը։ Սահմանադրութիւնն իր ձեռքէն կատարադրեալ՝ դուրս տիրախի ձեռք խեղճեալ, ասիական չինք զրուհիներ գիտեալ, բաւ որում իր դպրանոցը ձեռք չենք։ Սակայն դուրսէն ամեն անասի զոյցներ, մեկնութիւններն եւ դուրսէն իրենց իրենց կը լուցին, եւ քանի մը չընտրախնդիր իր խորհրդածութիւններ կը չընտրախնդիր եւ զանազան առաջարկութիւններ կընեն։ Ասանկ չատարակող խորհրդաց արթնութեան նշաններն են, թաքալարութեան արժանիք։

Սաճմանաբրուժեան այն եղի բա-
նեկանները, որք տախալն անկէց մեծ
արարի մը յառաջ եկած չքաւորն վրայ
ըր դանդախն, շենդխոր արդեօք թէ ինչ
արդի մը կենաց թել. քանի որ տախլ-
քն է, չէ՛ն տեսնել թէ ոչ արօթ ինչ որ
ընենք՝ ապագային մէջ պիտի զ քաղերա-
ւամար է, և չէ՛ն հասկնար թէ հիմնու-
ման օրէնսդրութիւն մը որ դեռ նոր է
եր մէջ ի՛նչ մեծ և փառաւոր արդիւնք
տալոյ յառաջ րեւել, Ռուսի սաճմա-
նաբրուժեան նկատմամբ ցոյց տրուած
հմտաբիրութիւնը՝ հասարակաց բար-
ոյն անտարբերութիւն է, և ամեն ալը
այնոց, նա՛ մանաւանդ արդ-ոյին լրաց-
աց պարտքն է խօչնիլ թէ ի՛նչպէս կա-
նելն է զայն կատարեալագործել։ Մեծ
տեղերը թուրքներուն չէն կատար-
ելի, այլ փութով, յարատեւութեամբ
եռանդեամբ, Ռեբեն, ոչ միայն քա-
ն մը տիրաւորաց տես յոյսերին կըր-
ած ճնքը Սաճմանաբրուժեան, այլ
ստաճ ենք որ նոր սերունդն առաւել
և եռանդեամբ յառաջ տիրի տանի
այն։

Բզկին մեծ մասը ինչպես որ ըսինք՝
նապարհեր է․ բայց և պիտեւ չհեր-
ճարք մտալ եւ Բզկին բարեկարգու-
նեան ու յառաջիկան թ հանդ պատուե-
լախարդ և աստուծո ևս խնայական մաս
աղկալ լի է զբարդաղբար դեռ առ-
նւաթիւն, որ մեր այս գոյսցուն ճարտի-
ւ և անձնաթիւի կպասէ տեսնել է Է զե-
պննիս յանձնաժողովս ի՛նչ պիտի ընէ ։

այց, որովհետև, ինչպես արդեն ըսինք,
անձնատիրոջն քաղաքները հինք վիտեր,
իսկ անտիրոջ թեման փոխտնայթեան
տանի անոր ըրած խորհուրդներուն վայ
աթեան՝ զրոյշները հինք ուղեր ուշադ
րութեան առաւելը, Մայրաւեանային
թէ ստայր է որ ըրածար կը խորհուր
ողովորեան երեսփոխանական ընտրու
եան իրաւունքն աւելի ևս չափաւ
ըլ, երեսփոխանաց թիւը պահպեցը
ըլ և ընտրական տուրքն աւելցնելն,
չ ճանարթակինք ամենայն անկեղծու
եամբ դիտել տայ Սահմանադ
րութեան թեւութիւնն ու փոփոխու
եան կարօտութիւնն՝ ինչպէս վերը
ըց տուինք՝ ուրիշ կէտերու վայր է,
նէ վարչական կարողութեան, որ աշ
խարհ սկզբանց վայր չհիմնուած էր,
նոր այս կէտը քարոնքաբղի, և երես
փոխտնութեան ձեռք դպրքներու բնա
թիւ չմնար, իսկ թէ վարչութեան լա
թոյն կազմութիւն մը չարտի, երես
փոխտնութեան կազմութեան մէջ որ
նոր փոփոխութիւններ ալ որ մնացուին՝

Բայց առարկուի թեքում թե՛ ներկայ երեսպիտանական ժողովին մէջ այլ թեքութիւններ կը գոտուին, վասն զի մեծազոյն մաս ունենալու և գաւառաւոր երեսպիտանները քննարկում դժուարութիւններ կան ։ Ոչ ապաքէն Վերջ ժողովը շատ անգամ մեծազոյն մաս չունենալով և որոշում ապուրեւն հնարութեան մէջ գտնուելով, հարկադրեցում մեծազոյն մաս ունենալու համար պէտք եղած 71 թիւ 51ի իջեցնելու ։ Վարդապետանալ առ ուրիշ բան չէր, երբ որ վարչութեան տկարութիւնը, որ չէր կրցու իր գէժ՝ ելած գժուարութեանց յայտնելով Սահմանադրութիւնը գաւառացի մէջ դործադրել և գաւառաւոր երեսպիտաններին քննարկու ալ, Սահարկուն, դարձնալ թե՛ երեսպիտաններէն շատն անհմուտ են ազգային խնդրոյ, թե՛ քննարկաց բազմութիւնը արժանաւոր քննարութեան ընդ չգիտեր, թե՛ քննարութեանց մէջ խաղախութեան թիւներ կը մտնեն, եւայն, եւայն ։ Վարչպիսի զեղծումներ սեղմելու դուրս թեքութեան մը մէջ աւելի շատ կրնան պատահիլ, վասն զի եթէ 140 երեսպիտանաց մէջ բանիբուն մարդոց թիւը, քիչ է, 50ի կամ 60ի մէջ աւելի քիչ կըլլայ ։ եթէ քննարկաց բազմութեան մէջ արժանիք ճանաչողներ քիչ կը գոտուին, և եթէ բազմութիւն քննարկաց մէջ խաղախութիւններ կը մտնեն, քիչերը բոլորովին կուսակցութեան գործիք դառնան, ինչպէս որ հիմա օրինակեալ Վրդուի մէջ կը տեսնուի, ուր քննարկը սակաւաթիւ ըլլալով, զանոնք աւելի կաշառուոյն երեսպիտան կընարուի ։ Վսեջը դաս՝ սեղմուելով թեքութեան մը մէջ՝ երեսպիտանք՝ միայն թե՛ ժողովդեանն ամեն կարեւորն էլ կամ գո՛նէ մեծազոյն մասին ներկայացուցիչները կրկան, այլ միայն դաս մը մարդոց ։ Քժողուներ որ երեսպիտանաց եւ երեսպիտանական քննարութեանց շահութիւններ օգտակար պարզոյ մ'է, ուր քննարկուողը միոյնառու թիւին կոտորել հասարակաց դործոյ գեղարու ։

Վստահ ըլլալով որ այս կարևոր
կետեղը վերաբնիլն յանձնաժողովոյ աշ-
խատիք անդամոյ խոհանարան ուշադրու-
թեանէն չեն վրիպիր, երբորդ և վերջին
յօդուածի մը մէջ կը խօսինք թէ ի՛նչ
դէս վերախնայեալութիւն է Լեզոյային Վար-
ան թիւին Մասնաւորութեան վե-
րաբնութեամբ :

Այսօր լեզվի ուսուցանման խոնձուռուցի մեջ
բերել է Ղաթվեից Ս. Լ. Լուսաբուրդին, որ
հեղեցուց առաջնորդ արևելք գումարաւ ե-
լով իր վերջին նիստով ըլլաւ և պառկաս-
տած տեղեկներէլին ստորագրելով ապագ-
աբնական առաւ որդէն իր անչորտալ
սպգային երևակոխմանը բաժնուի :

Չորեքշաբթի օրը մայրաքաղաքին
ընտաց Ս. սեմ. դեռանք Պատրիար-
քայան երկ'այդ շնորհակալութիւն
լայանեց ամենապատիւ Արքայան Պատ-
րիարքին անցեալ կիրակի օրը Ս. Պա-
տրիարքն ընտացանան Հանդէս կա-
նադարուն Համոյր վանն պահպանու-
ման կենաց Ս. կայսերն ընտաց .

« . . . խմբադիր Մանիս պատուեա-
լան լրացրոյ .

Հայրենացի արժանի Նշեղեցւոյդ
 Լիժնական Ժողովոյն նախագահ Արտու-
 ճան Պատրիարքին յանուն Երևելեան
 Նշեղեցւոյ ընկերութեան ներկայացած
 ամսին նկատմամբ պատուական ը-
 խառնոյդ մէջ ըրած գեղեցիկ դիտողու-
 միներդ յանգիւս հաճութիւն պատ-
 ճառեց ինձ ։

«Այն ընկերութեան նպատակն է
ուն վաղ ըրած զիտուութիւններու
դոյրն ալ ուղիղ են, Այն սկզբունքը՝
որ կընտուին նախին Աթուղիէ եկե-
եցին թէ՛ Մատուոյ կէդեցիներն ան-
ալն են և իմանքամոյն դաճառիկ, կըն-
տուին նաև Անդրկական եկեղեցին և
ու պաշտպանէ զայն»:

«Յիշեալ Եկեղեցին կը հաւատայ
Յէ միշտ Եւսուածոյ պաշտօնեայք պոյ
իւռթեան ձեռնառն քլլալու և գոյն
առաջացիներու սրտառու որ եւ, ինչպէս
Երբորն Օգոստինոս կրէս։ «Էն որ
Բարիսնի եկեղեցւոյն մարմինը եւ
անդեամբ չարիքը, չունի Եւսուածոյ
էրը» (Ս․ Օգոստ․ յազգաւ Մկրտ․
)։ «Նոյն Եկեղեցին կը հաւատայ թէ
իւռթեան Տիրոյ պէտքն որ նրանին քըւ
խառնեալան Եկեղեցւոյն սիկլանցը
բայ հաստատուն։ «Վա՛ իրեն քոյն
դը եկեղեցիներուն կրէս, ախանայու
անրան գուր մեղի և մէրը ձեպի գալ չէ,
Ա՛ առնես մէկանդ նախին Եկեղեցւոյ
նոյն դաւանած հաւատքը օրինակին և
մոլորս թէ եանոս հեռուն և։ Տոյնդ

մենք ամենքս ալ նախնի քրիստոնէի
նմանինք, և ահա այն ատեն ամենք
մէկտեղ և մէկ կրկանք : »

Մերս ամենախոնարհ ծառայ.
4 մայիս 1866 Զ. Յ. ԲԵՐԹԵՍ

Ի. Պօլինա Բեկա Քահանայ Անդրիանով
 եկեղեցւոյ, »
 Աթոքանուպատին Տ. Քըրթիս
 այս նամակը քրիստոնէական մեծ վար-
 ղատանութիւնէ կը կրէ պարունակ, այն-
 է թէ Քրիստոսի եկեղեցին մէկ ըլլա-
 լու է, և այս սիրով եւսն չիմ կը բռն-
 նէ ու թէ մէկ եկեղեցին մը թեթիւմ մը-
 սին երբմամբ, այլ և նախկին եկեղեցւոյ
 զաւանթը հաւատաց օրինակին և ոտ-
 զօրութեանց հետեւի, »

Նախնական Նշեղեղեղյ օրինակէն
երկու իմաստ կրնանք հետեցընել Վա-
սնէ եւ որ արդի եկեղեցիները Քրիս-
տոսի նախնական Նշեղեղեցին խոստալած
են, եւ հարկ եւ որ իրենց մարդու թիւն
ձանկելով՝ դէպ ի առաջին մարդու,
թիւը վերադառնան, կամ ա՛յն եւ որ
նախնի եկեղեղեղյ դասնու թիւներն
ամեն ուղղափառ եկեղեցեաց մէջ պայտը
կան եւ կը մնան, բայց այլ եւ այլ մարդ-
կային պատճառներով լատինոսմը մը
առած են, եւ զայն վերջընելու համար այլ
եւ այլ եկեղեցիք փոխանակ զերբոր սի-
րելու եւ յարգելու, իրիւ մարդորա-
կը պատարալին եւ առ ինքեանս կը հը-
լաւիրեն՝ Եւելն պարզ խօսելով, ներ-
քայ եկեղեցեաց եւ նախնական եկեղ-
եցեայ տարբերութիւնը կամ հաւատք
մայրն է՛ եւ կամ քրիստոնեական հոգւոյ

Այլ մեք կը մեքենք զառայերն,
և կըսենք թէ այժմեան ամեն քրիստոն
նեական ուղղափառ եկեղեցւոյն Քրիս-
տոսի նախնական եկեղեցւոյն հաւատքն
ունին, Սահայն երկրորդ կէտին վրայ
կը հարկադրենք խոստովանիլ թէ նախ
նախն եկեղեցւոյն հոգւոն եր աստեւ հմա-

Ինչ եր նախնական եկեղեցւոյ հօրին, Նշրայապիտութիւն և ուրիշ բան, Ուստի եթէ ամեն եկեղեցիք վերադառնան այն հօրէոյն, այն աստեղ ինչպէս Աբով, Տ. Բարձրաւ ալ կրէն ոչ ևն հայոց իր մնայ մէկ եկեղեցի ժողովով միւսն երթալու, այլ ամենայն ուղղաւ փառ. եկեղեցիք մի կըլլան ՚ի Քրիստոս և անոնց ժողովուրդներն ալ զիրար քրեաւորանելու եղբայր ծանօտելով փոխանակ աստեղ կամ արհամարելու կը սիրեն ու կը յարգեն:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ճանիւս Զարշաճալ յարգեալ
լուր կուտան մեզ լճէ վեճախին առաջ
նորդ Ղեյր . Տ . Սերոբոյ ծայրագոյն
վարդապետն անցոյ 18 ին իր մահաւ
նաջուն կիւրբէր է , 'ի խոր ցաւ սրաի վեճ
ախին հայ ժողովոյեան , որոյ սիրելի
կեղծ էր իր խահական վարուքն , սեշաւ
ստանալ թանկան և ժողովեանս վրայ
ունեցած հայրական իմաստօրք :

Յիշեալ քաղաքէն նսե հեռեւեալը
կը գրեն մեզ :

Շնորհակալ Սասնա զաւառի նա՛նան դիմ-
բէն մէկն է Զարալեզայ, որ Մարտի-Յօբան
եւ Այլաճճիկ բուսեւ գաղանկերէն բաղկացեալ
մէջ քարայր է՛՛ Սասնանու արեւելեան կող-
մը ուրի՛ ժամ հնուտ, դեղեցիկ ու խիտ անու-
նաւոր խաւարով ծածկւող զաւարի արմէշ, եւ քա-
ղաքէն, արդ հոյակապոր Ռիւս գետի երկու կող-
մը շինուած է, 600 տուն տաճիկի, 160 տուն
հայոց եւ 140 տուն յայն բնակչօք, ուր կը
տարած Միւլեար, Գաւոր, Միւլֆիլի եւ այլն Սյա-
նիկիկս յառաջմանէ բարեբն եւ խաղա-
նար Ոսման փաշայի ժամանակէն՝ ի վեր
հանդարտ երկրի ուրն էր, բայց էրբեք զին-
քան բազմաթիւն հոգ զուրկի ամեն քարուտ-
թիւնք, եւ հանդառնութիւնը իրարարանա-

դրելու եղանակ, Գրեգորացեացուն ունեցած արտ, ար-
քայաբարձի, միայն, եւ այլն աւարտի կուտան, ըն-
դամութեան անասնոց կողմանէ՝ մատաղ ձի, կով,
սեւ, օւռնէ, մինչեւ անախով լծելիք եւ չգրելիք սու-
նակաւ ինչ մ'առցած է, ան ալ քանի մ'ամսեմ-
բը լմնայ, խեղճ գիւղացիքը ինչ ընկնին
մեկն ղլիտեր, իսկ քաղաքացիքը՝ զ'այլով՝ մե-
կան տղոց մը երբ լսուաւ չէն համարձակիր, չէր-
աւելցնելիք մէջ ալ զինեակ չուկաւ կը պտուղեմ
ձիւն ձիւն կամ հետեւակ, խառնութեանքն միշտ
գողովութիւն կընեն իրենց քնալսն ճարպի-
ւորութեամբը, խեղճ խառնութեանն այն օրն
հաւաքը թէ քանս տարեկանն ապրանք կը
հալէր, քանանհինգ տարեկանին ինչքն
գողուն, Այս եւ ասոնց նման այլ եւ այլ լի-
ւանասնորէն դատ՝ ասէք քանի մը ասլիս առաջ
խառնօտու կուտալարիչ Այլ մ պէլիք օրով, եւ
նոստանի չափ զինեակ չէրքէ՞ր օրորց գլու-
նեքնէ ձնապատար քուտած, գիշերանց քա-
ղաքայա չուկաւ գալով, չուկայի պահապան-
ութեան սպանալիքը կը կապէր, եւ ճըպ-
արկութեամբ յայտնիքը իսպախ անուսն անձին խա-
ռնութեամբը կը բանան եւ ուզածնուսն պէս կը
հալէր, քանի մը խառնութեանք տք
ձեռք կը դարձնէր, քաղաք առաւօտը մօտիկ լի-
ւանսն կը քաղութին տեղեկանի կերպն ան-
հալ քաղաքայա չուկաւ եւ քաղաք ձնապատար

Այս լրագիրը շաբաթը երկու անգամ կելնէ Զորքշարքի էւ
Շաբաթ օրերը : Այլ ուր կուզէ կրնալ ստորագրելոյ , Կ. Պօլսա-
Չինիլի խանը լրագրությա գրասենեակը : Իսկ յոռքերը հն-
գաբարձուներն են :

ԻԶՆԻՐ . Յարութիւն աղա Տեոհեա .
ԵԳԻՊՏՈՍ . Պօղոս ԼՅՒՆՆԻՍ Կարապետեան .
ԱՆԴՐԻԱՆՈՒՊՕԼԻՆ : Մանուկի Սուրբիսա աղա Գալուստ .

Եան :
ՏՐԱՊԵԶՈՐ . Պ Խաչատուր Էմանուէլ
ԿԱՐԻՆ . Կարապետ պատուելի Զաքարեան .
ՀԱԼԷԿ . Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան .
ՆԻԿՈՄԻՐԻՍ . Սքրահամ աղա Արա Խաչ աւն .
ԹԷԲԵՏՏԱԿ . Յայուրքիւն աղա Համանեան .
ՎԱՆ . Իրիզոր աղա Խամանեան .
ԵՐԶՐԱՍ . Ընդերցախիաց Թանգարան .
ԱՏԱՐԱԶԱՐ . Մանուէլ Յակոբ աղա Տ Գրիգորեան :

Ուրիշ բաղարձեռն ստորագրուիլ ուզողները այս տեղե-
րէն մէկուն հետ կրնալ բոլրակցիլ :

Խմբագիր-Տնօրէն

Կ. Ս. ԻՌԵՆԻԺԵԱՆ

Ի ՏԳԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳԻՐՈՑ.

Կ. ՊՕԼԻՍ ԶԻՆԼԻԿ. ԻԱՆ